

UTRECHTSCH

PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht brengen kennis der belanghebbende ingezetenen, dat het stadhuis is aangeplakt en ter secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nedergelegd afschrift van het proces verbaal wegens de plaats gehad hebbende vering (bij herstemming) van een lid voor de kamer van handel en fabrieken alhier.

Utrecht, den 13. December 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

J. HINLOPEN, Weth.

Ter ordonnantie van dezelve,

H. G. R. O M E R.

UTRECHT 13 December.

De *Aust. C.* brengt ons heden weder, het eerst allen, de troonrede, waarmede de Koningin van Nederland gister het Parlement heeft geopend. Dat wichtig staatsstuk volgt hieronder. Er blijkt uit, Brittanje in het verdrag met Oostenrijk eerder ziet tot het krachtig doorvoeren van den oorlog, dan tot het verkrijgen van een haastigen vrede. Het Parlement is zoo vroeg bijeengeroepen, om de regering te magtigen tot het nemen van ernstige maatregelen ter voortzetting van den krijg. Het blijkt zelfs, dat de mededeeling, dat Engeland alle ontwikkelingen met de Ver. Staten door een nieuw verdrag heeft bijgelegd, de strekking heeft, om de regering gelegenheid te geven, hare volle aandacht in den oorlog te wijden. Wij herhalen het, de Engelsche troonrede klinkt ons weinig vredelievend, er bestaat veel vrees, dat de stemming van het Parlement het niet veel meer zal wezen.

De aansluiting van Pruisen aan het verdrag van 2, die elken dag waarschijnlijker wordt, doet niettemin nog hoop koesteren voor een gunstiger uitslag. Bijzondere aandacht verdient in dit opzicht het ontwerp van antwoord op de troonrede van den koning van Pruisen, door eene fraktie van de Pruis. kamer eergister ingediend; de kamer scheen geen antwoord op de troonrede noodig te oordeelen. In het ontwerp, welks aanhef is: „Allerdoorluchtigste, grootmagtigste Koning, Allergenadigste Koning en heer,” wordt niettemin zeer aangedrongen, op eene wijziging in de politieke gedragslijn van Pruisen, zodat het in het Europeesch verbond blijve, zijne Noordische belangen goed kunne behartigen, en niet eene gevaarlijke isolering vervalle. Mogt aan de vereenigde stem van Europa dan nog geen gehoor worden verleend, dan zou de opstelling van Pruisen's geheele strijdsmagt geen te groot offer wezen, zoo het het, om het regt, de onafhankelijkheid en de eer van het vaderland te bewaren.

De *N. Pr. Z.* meent, dat Rusland zonder voorbehoud de 4 voorwaarden heeft aangenomen, maar dat thans door de Westmagten zulk een zin aan zal gegeven worden, dat aannemen eene onmogelijkheid zou worden. — Dit luidt ook niet vredelievend!

Van het oorlogstooneel niets. Er waren te Parijs geruchten van eene roemrijke overwinning in den loop, die slechts het bewijs leveren, dat de verheerlijking verbeelding reeds voor waarheid aanneemt, velen waarschijnlijk houden. — Behalve de eenenigheid tusschen *Omer Pacha* en den minister van oorlog schijnt er ook in het beheer der geldmiddelen van Turkije weder iets verkeers te zijn ontdekt. De minister van finantien heeft zijne portefeuille verloren. In de Spaansche Cortès heeft de heer *Salazar* den 6. bekend gemaakt, dat hij als minister van marine aftrad. — Men weet, dat deze zijne vermeende anti-monarchale gevoelens reeds heeft verloochend.

In Rome spreekt men van de aftreding van kardinaal *Antonini*. — De vriendschapsbetrekkingen tusschen Oostenrijk en Sardinië zullen, zegt men, weldra hersteld worden.

Uit New-York meldt men, dat men in de Presidiale boodschap eene verklaring wacht ten nadeele van de Nederlandsche W. Indische bezittingen.

— In sommige bladen leest men, dat het afstemmen van het Hoofdst. Marine in de Tweede Kamer meer is geschied op inblazen van een paar ministers, die den heer *Enslie* den voet willen ligten, en den heer *Rochussen* in zijne plaats stellen. — De *Grondwet* wil bovendien weten, dat er ook sprake is om den heer *Duymaer van Tielst* als Gouverneur Generaal van Oost-Indien te doen vervangen. — *Wij* blijven in de afstemming van het hoofdstuk Marine slechts zien wat wij gister zeiden: eenige leden verlangen, dat er meer aan de verbetering van onze vloot worde ten koste gelegd, terwijl anderen de opleiding aan 't Nieuwe Diep afkeuren en weder anderen het korps mariniers willen vermeerderd zien. Het is dus bij deze gelegenheid eene bijeenvoeging van ministeriele en anti-ministeriele stemmen, die de verwerping heeft ten gevolge gehad.

Per telegraaf wordt ons uit 's Hage berigt, dat de minister *Enslie* zijn ontslag aan den Koning heeft aangeboden.

— Bij de gisteren alhier plaats gehad hebbende herstemming voor een lid van de Kamer van Koophandel is benoemd met 98 van de 132 uitgebragte stemmen de heer *Mr. E. J. Kol*.

— Meer en meer wordt het waarschijnlijk dat de bemanning en de passagiers aan boord van de *Hendrika* geweest, verongelukt zijn, ofschoon tot dusverre, voor zoover bekend is, nog geen meerdere lijken dan twee vroeger vermelde zijn gevonden. Het aanspoelen van stukken van eene boot en barkas doet vermoeden, dat deze zijn omgeslagen en dus zij die zich tot redding daarin mogten begeven hebben, ongelukkig hun graf in de golven hebben gevonden.

Naar de namen, die genoemd worden, hebben zich werkelijk een veertigtal passagiers aan boord bevonden; volgens opgave van de heeren *A. van Hoboken* en *Zoon* zijn het de volgende, wier mededeeling nuttig kon zijn het mogelijke ontdekken van lijken, tot wier opsporing almede tot bewaring van de aangespoelde goederen, de meeste ijver wordt aan den dag gelegd. De bedoelde passagiers moeten zijn: uit Rotterdam: *P. A. Bol* en dochter, *van Deun*, echtgenoot en kind; uit Delft: *J. M. C. van Waning* en echtgenote, *Mr. P. H. Muntz de Rouville* en echtgenote, geb. *Start*, *C. Bley* en echtgenote; — uit 's Hage: *J. C. C. Visser*, *W. D. Schlosser*, *A. P. Sodenkamp*, *Mevr. Hasskail*, geb. *Schaefer*, met vier dochters, mej. *Anemaet*; — uit Leiden: de heer *Schade van Westrum*; — voorts, behalve een mannelijke en drie vrouwelijke Javaansche bedienden, de heeren *C. F. Bernard*, *C. F. Mohr*, *M. Koevoet*, *J. J. van Gessel*, *C. F. Lantzius*, *J. Op de Laey*, *J. B. Baro*, *J. E. van Houtrijve*, *F. de Raat*, *J. K. L. Blekman*, meufvrouwen *C. J. Kuhn*, *A. Focke* en hare gouvernante en *Mev. Olive* en twee kinderen.

Nadere bijzonderheden zijn overigens betreffende de passagiers niet bekend. Schipper *Burg*, varende op de loodsboot No. 3, heeft gerapporteerd den 6. dezer drijvende te hebben gezien het achterste gedeelte van een schip, gemerkt *A. V. H.* Ook was er daar een berigt, dat men 3 lijken had zien drijven, die echter nog niet onder het bereik kwamen om opgevischt te kunnen worden.

— De wetenschappelijke voordragt van Dr. *W. A. J. van Geuns* voor landbouwers, van gisteren avond, had tot onderwerp de *Tarwe*, de geschiedenis en ver-

spreiding dezer gewichtige graansoort, de ondersoorten van Tarwe en de verschillende spelsoorten, de voor Tarwe meest geschikte luchtstreek, grond en mest; verder werd over de plaats van de Tarwe in de vruchtwisseling en over hare samenstelling opbrengst en waarde gesproken. Daarbij werd eene menigte der gewichtigste tarwe- en spelsoorten ter bezigtiging voorgelegd.

— Er schijnt in enkele vakken voor den aanbachtsman een betere tijd te zullen aanbreken. Althans in Zuidholland is, vooral ten platten lande, gebrek aan smidsknechts, die men tegen hooger loon zoekt.

— Woensdag ochtend ten 10 ure zal in de R. Kath. kerk de St. Willebrordus, te 's Hage, eene plegtige dienst plaats hebben, waarin zal worden uitgevoerd een door den heer *Joh. J. Verhulst* gekomponoord *Requiem* voor mannenkoor, orgel onder begeleiding van blaasorkest; hetzelfde is geheel nieuw en zal door den komponist zelf gedirigeerd worden.

DEN HELDER 1 December.

Te Texel binnen *Eliza*, kapt. *Visscher*, van Suriname; *Ystroom*, kapt. *Steenveld*, van Batavia.

Brieven uit de Residentie.

XI.

's Hage 8 December 1854.

De heer *Schimmelpenninck van der Oye* heeft, naar aanleiding van mijn schrijven over het bekende incident tusschen baron *Forstner van Dambenoy* en baron *van Zuylen van Nyevelt*, het dienstig geacht, voor eenige regelen tot „nadere aanwijzing” van het gebeurde, in deze Courant plaats te verzoeken. De redaktie, te regt aan dat verzoek voldoende, zal gewis even bereidwillig het volgende opnemen. De brief des heeren *Schimmelpenninck* deelt ons mede:

„dat de heer van Zuylen was beleedigd,

„dat het moeilijk viel het geschil in der minne te vereffenen,

„dat geen der heeren, in de handhaving zijner eer, terugdeinsde,

„dat de eindregeling der zaak beide heeren tot eer verstrekke,

„dat het beide moeite moest kosten, om niet den vrijen teugel te vieren aan vermeende krenking van eergevoel, en

„dat de voorstelling van de wijze, waarop de zaak werd geschikt, zoo als die door mij werd gegeven, is eenzijdig, onvolledig, hatelijk.

Ik wil nu over deze mededeelingen niet zeggen, wat slechts eene vlugtige lezing daarvan dadelijk in de pen geeft, maar vraag alleen:

„de heer *Schimmelpenninck van der Oye* bewijze dat ik de regeling der zaak eenzijdig, onvolledig en hatelijk voorstelde.”

Dat bewijs toch is in zijn brief niet te vinden. Ik heb ook gezegd, dat beide heeren wederkeerig waren voldaan, en hoe. In welk opzicht was die opheldering onjuist en onvolledig?

Als de heer *Schimmelpenninck* dit overtuigend aantoon, en hij behoort daartoe, als beschuldiger optredende, in staat te zijn, dan zal ik gaarne erkennen dat mijne voorstelling was, zooals hij die noemde.

Ik zal dat inwachten.

Nu een woord over het hatelijke mijner voorstelling. De politieke partij, waartoe de heer van *Zuylen van Nyevelt* behoort, heeft zich sedert eenigen tijd veel moeite gegeven om de Natie te overtuigen, dat het vorige Ministerie in al zijne handelingen, niet minder ijverde voor de eer en de waardigheid van het koningschap dan het tegenwoordige kabinet,

en trachtte dit nu en dan met voorbeelden te bewijzen.

De Natie, dit is mijn geloof (en dat des heeren *Schimmelpenninck van der Oye* niet?) loonde die moeite geenszins en zal er hoogst waarschijnlijk ook nooit toe komen, om het voor waarheid aan te nemen, dat bv. de heeren *Thorbecke* en *van Bosse* zoo ijverige koningsgezinden zijn als de leden van dit ministerie. Als de Natie zich hier nu vergist, dan is dat, ik erken het, zeer onaangenaam voor de ex-ministers, maar een gevestigd volks-gevoelen weg te nemen, is niet gemakkelijk.

Intusschen was die moeite, door middel van de pers genomen, die mij en velen met mij dikwijls ergerde, niet sprekend genoeg. De heer *van Zuylen van Nyevelt* stond in de Tweede Kamer op, en meende het volgende te moeten zeggen: „Ik hoor (van dit Ministerie) wel spreken van den Koning te eeren, maar wat beteekent die klank? Hoe is die spreuk over een te brengen met de verkorting van een der onbetwistbaarste prerogativen der kroon? Of sedert wanneer is de eerste alinea van artikel 58 der grondwet (de Koning heeft het oppergezag over de land- en zeemagt) ondergeschikt geworden aan een ministeriële aanschrijving?”

De geheele vergadering en ook het publiek begreep, welke aanschrijving werd bedoeld en de minister, van wien die aanschrijving zou zijn uitgegaan, eischte dan ook, zoo als 't behoorde, van den heer *van Zuylen van Nyevelt* nadere verklaring der zaak. Dit deed hij ernstig en dringend en dreigend, en elk Nederlander, elk vriend van zijn koning, juichte des ministers eisch en de wijze waarop zij werd gedaan, van ganser harte toe.

De heer *van Zuylen* draalde, — de Minister van oorlog bleef echter eischen van den man van eer, dat hij de aanleiding tot de geuite beschuldiging openbaarde.

De heer *van Zuylen* deed het, en nu bewees de minister, en de heer *van Zuylen* erkende het, dat die aanleiding niets anders was, dan een *lasterlijk gerucht*.

In de volle verontwaardiging zijns harten en in de taal van een eerlijk en echt koningsgezind krijgsman en staatsdienaar, bragt de Minister den heer *van Zuylen* al het gewigt zijner ongegronde beschuldiging onder het oog, en hij deed dit op eene wijze die tot nadere explikatie moest leiden. De natie juichte het gedrag van den man, die verdacht was geweest van 's Konings regt te hebben gekrenkt, ja den Koning te hebben vernederd, toe, en elk, die zijn hart raadpleegde, riep: „de heer *van Zuylen van Nyevelt* lekenne ongelijk!”

Dat deed hij, en toen was de minister van oorlog geregtraardigd, — toen kon hij tevreden zijn en was het ook, en hield diensvolgens zijn oordeel, over de ingetrokken beschuldiging, op, voor den heer *van Zuylen* beleedigend te zijn.

Zóó heb ik de zaak voorgesteld en zoo is zij, volgens de verzekering van iemand die tegen den heer *van Zuylen* niet vooringenomen is, ook vereffend. Ik meende verder daaraan openbaarheid te moeten geven, omdat ik elke zeer krachtige verdediging der ministers tegen soortgelijke beschuldigingen, ten allen tijde en vooral wanneer die door leden van het vorig ministerie tegen dit kabinet worden ingebracht, gaarne bekend zie bij de geheele Natie. Dat doet haar goed in deze dagen. Ik voorzag wel, dat er zouden zijn, die mijne opheldering *hatelijk* zouden heeten, maar ik kon waarlijk niet vermoeden, dat ik onder hen ook zou aantreffen den heer *Schimmelpenninck van der Oye*. Dit verandert echter in geen enkel woord mijne toelichting, zoo min als het eenig berouw bij mij opwekt over de mededeeling daarvan.

Ik blijft er bij, dat de heer *van Zuylen* het incident uitlokte, erkende verkeerd ingelicht te zijn en dus ook verkeerde gevolgtrekkingen maakte en na die bekentenis was het verwijt des Ministers ontzenuwd en dus niet meer beleedigend.

De heer *van Zuylen* voegde er nog bij, en dit achtte ik om gewigtige redenen hoogst nuttig tot openbaarmaking: „dat hij *nimmer* aanleiding had gegeven, om den heer *Thorbecke* van *Danaboy*, den *Minister van Oorlog*, van *moijaliteit* te verdenken.”

Zoo werd de heer *van Zuylen van Nyevelt* door de voorzigtigheid van een gedwongene positie genoodd, den Minister te groeten en moest hij een

wapen uit de handen geven, dat hij later welligt nu en dan eens met meer of minder succes had kunnen gebruiken. In de Tweede Kamer wordt toch menigeen, dien de wereld groote en veelzijdige talenten toedichtte, gewogen en te ligt gevonden.

Ik prijs intusschen de openhartige en ronde verklaring des heeren *van Zuylen van Nyevelt*, doch herhaal het tevens, dat ik het in het belang der Regering, ja in 't welbegrepen belang des lands reken, als ieder daarvan kennis draagt.

Ziedaar mijne *bedoeling* met mijn schrijven aangegeven. Kan de heer *Schimmelpenninck* die niet goed heeten, dan doet dit mij zeer leed om zijnen wille. En heb ik gedwaald, in de voorstelling der zaak, dan, ik verzoek dit dringend, overtuige hij daarvan mij en het publiek.

De redaktie dezer Courant zal hem daartoe zeker gaarne gelegenheid geven.

(Deze brief is door bijzondere redenen tot ons leedwezen eenige dagen achtereenvolgens moeten verschoven worden; onze korrespondent zal zich over deze vertraging, hopen wij, niet ergeren.)

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De Eerste-Kamer heeft de twee aan de orde gestelde voordrachten, benevens negen naturalisatie-wetten, aangenomen, en heeft de door de Tweede-Kamer goedgekeurde wet, betreffende het *negende* hoofdstuk (Lt. A) reeds ontvangen en naar de afdeelingen verzonden.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de avondzitting van Maandag zijn de beraadslagingen over het hoofdstuk Marine voortgezet.

De heer *Gevers* heeft doen opmerken, dat de minister inderdaad een bepaald stelsel had tot herstel der marine, maar niet alles op eens wilde doen, en dat men dus, na 't geen reeds gedaan is, vertrouwen in de toekomst mag stellen.

De minister heeft op nieuw verzekerd, langzaam voorwaarts te willen gaan, maar thans geene buitengewone aankopen van materieel te verlangen, omdat dit materieel te duur is, en er genoeg voorhanden is, om verwerkt te kunnen worden.

De heer *Rochussen* heeft verlangd, dat er ten minste eene proef zal worden genomen met den aanbouw van een oorlogschip op eene bijzondere werf. — De heeren *Hoffman* en *Hugenholtz* hebben aangemerkt, dat vroegere proefnemingen van dien aard altijd ongunstig zijn uitgevallen. De heer *v. Franck* heeft begrepen, dat voor deze afdeeling geene middelen genoeg zijn aangewezen, om met kracht voorwaarts te kunnen gaan. — De afdeeling voor het materieel is daarop goedgekeurd.

Bij de overweging van de afdeeling voor het personeel heeft de heer *Delprat* krachtig gesproken ten gunste van de opleiding der jongelieden, voor de zeedienst bestemd, aan de akademie te Breda, en zich verklaard tegen de verdere voor deze opleiding genomene maatregelen aan 't Nieuwe Diep. De heer *Hugenholtz* heeft deze maatregelen verdedigd en het zeer doeltreffend geacht, dat deze jongelieden dadelijk een praktisch onderrigt erlangden, derwijze als thans aan 't Nieuwe Diep plaats heeft. De heer *Rochussen* heeft slechts eene enkele instelling verlangd. Op nieuw is aangedrongen op de vermeerdering van het korps mariniers, en is gewezen op de diensten, welke dergelijk wapen in andere landen bewijst. De heer *Baud* heeft, met den heer *Rochussen*, ingestemd, dat men te groote verwachting heeft van de aanwezigheid van groote schepen in de O. Indien.

De minister heeft echter volgehouden, dat aldaar steeds groote schepen worden verlangd, en dat het ook is gebleken, dat deze in dat oord belangrijke diensten hebben bewezen. Ook deze afdeeling is goedgekeurd.

Het tweede artikel der begrooting heeft aanleiding gegeven tot de vraag, waarom daarbij aanvulling is toegestaan voor het personeel, en niet voor het materieel. De heer *v. Akerlaken* heeft een amendement voorgesteld, waarbij ook aanvulling voor het materieel zou worden veroorloofd. De minister heeft verklaard, dat dit onderscheid hier in te zoeken was, dat de behoefte van het materieel vooraf konde worden berekend, maar niet die van het personeel.

De heer *Thorbecke* heeft verlangd, dat ook het cijfer voor het vaste korps zee-officieren, de administratie en de mariniers geene verhooging zoude kunnen ondergaan. De heer *St. van Gravesande* heeft hem doen opmerken, dat, tijdens hij minister was, de zaken bij de departementen van Marine en Oorlog anders zijn behandeld, doch de spreker heeft daarop geantwoord, dat hij als minister van Binnenl. Zaken de begrooting der zee-magt niet heeft behoeven te verdedigen. — De heer *Hugenholtz* heeft op nieuw verzekerd, dat, inden hij zich voor het hoofdstuk

verklaart, dit alleen geschiedt, om eene onbepaalde en onbepaalde verhooging van het hoofdstuk van de zeemagt zoo veel mogelijk tegen te gaan.

Het amendement van den heer *v. Akerlaken* met 46 tegen 15 stemmen aangenomen; dat van den heer *Thorbecke* is met 43 tegen 18 stemmen verworpen, maar geheel het hoofdstuk is (gelijk gebleven) met 36 tegen 25 stemmen verworpen.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van is de motie van orde van den heer *v. Bosse* omtrent wet, betreffende den aankoop van schuld van depot ten behoeve van de muntbiljetten, bestemd door de heeren *v. d. Veen*, *Thorbecke* en *v. Akerlaken* op grond, dat art. 4 wel was gewijzigd, maar het hoofdbeginsel behouden was gebleven, en de eventuele afschaffing van belasting daardoor was belemmerd.

De minister heeft verklaard, het onzijdige spunt, op 't welk hij zich in dezen had geplaatst, te zullen verlaten, en daarop is het voorstel van den heer *v. Bosse*, met 29 tegen 27 stemmen, aangenomen, en zal alzoo deze voordragt niet vóór het in beraadslaging worden gebragt.

Het eerste gedeelte van het *negende* hoofdstuk (Lt. A.) betreffende de Financien, is, met algemeene stemmen, aangenomen. De heer *de Poorter* herinnert aan de vijftjarige verjaring der onbetrouwbare coupons voor de renten der certifikaten der nat. schuld. De minister heeft verzekerd, dat waarschijnlijk het einde der zitting eene wet, betreffende deze gelegenheid, zal worden voorgesteld. Verder de minister verklaard, dat men bij de Regering kent, dat tot eene aanzienlijke schulddeling kunnen worden overgegaan; — dat reeds een werp in dien zin in den Raad der ministers is wogen, en naar den raad van State is verzonden, welligt nog voor het uiteengaan der Kamer zullen worden tot stand gebragt.

Vervolgens is het tweede gedeelte van het *negende* hoofdstuk (Lt. B) in overweging genomen.

De heer *Hoynck* heeft den minister eene spoedbeslissing aanbevolen, ten aanzien van een gevecht waarmede de vestiging van het stations-gebouw op den lijnspoorweg te Rotterdam in verband staat. De heer *de Lom* heeft zich beklagd over de wijze op welke het traktaat ter wering van de slaikende pruisische grenzen wordt te werk gesteld, en door de handel althans wordt belemmerd. Deze heer heeft zich ook beklagd over de kwellingen van de zijde van ambtenaren.

Z. E. de minister heeft den heer *Hoynck* ten minste gegeven, dat het verwijl, waarover men zich beklagt, geenszins aan zijn departement behoort worden geweten, maar dat ook nog andere omstandigheden daarmede gemoeid zijn. — Ten aanzien van het door den heer *de Lom* ter sprake gebragte, de minister aangemerkt, dat hij geenszins wil op den als de verdediger van het traktaat, 't welk niet heeft helpen tot stand brengen, en 't welk behoort uittevoeren; — dat hij echter met leedwezen 's Rijks ambtenaren van kwelzucht heeft hooren schuldigen; dat hij met het geval, waarop is gewezen, zeer wel bekend is; en dat het een hooggeplaatst persoon heeft gegolden, welke bij de aangifte haardsteden er eene had verzwegen.

De heeren *de Lom*, *v. Wintershoven*, *v. Zuylen de Kempenaer*, *Dullert*, *Dommer*, *v. Nispen*, *v. Lennep*, *v. Bosse*, *Hengst*, *Mackay* en *St. van Gravesande* bespreken allen het traktaat met Pruisen, tengeren waarvan Pruis. brambten soms te veel ijver betonen in de vervulling hunner dienst aan de grenzen, dringen aan op eene mildere toepassing van het traktaat.

De Minister van Finantien meent, dat wat traktaat van Pruisen aangaat, er gelijkmatige handeling plaats heeft en wij niet te klagen hebben, dat door Pruisen ten onzen behoeve de handhaving van het traktaat niet wordt gehouden. Dikwerf is hem bij onderzoek gebleven, dat sommige aangegaven klagen ongegrond zijn. Wat betreft het gebied, het traktaat brengt in dit opzigt reeds veel mede. Ook onze ambtenaren vertoonen zich in Pruissisch grondgebied. Wat den wensch aangaat om bij de uitvoering niet verder te gaan dan het traktaat, dat deelt hij geheel en dat is ook de bedoeling en ons ware standpunt. Ten onzigtige de kwelzucht der ambtenaren, zegt Z. Exc. de Regering de wetten moet handhaven, maar zij in de uitvoering alles moet vermijden, wat tot kwelling aanleiding geven kan.

Nadat nog enkele sprekers op deze zaak waren teruggekomen, zijn de beraadslagingen gesloten.

Een amendement van den heer *de Poorter* omtrent art. 2 eene vermindering van f 1000 goed te keuren is door den heer *v. Bosse* en den minister bestreden en met 30 tegen 13 stemmen afgewezen.

Op art. 5 is door den heer *v. Hoëvell* eene vermindering voorgesteld van f 3600. De minister heeft gewezen op de zorg, waarmede de zaken van het gewest door eene Commissie worden behartigd, maar niet wordt bezoldigd, maar er prijs op stelt, dat

eredenaren behoorlijk worden betaald. Men heeft
uk van merkt, dat, daar andere ambtenaren geene ver-
keren kunnen erlangen, het onraadzaam zoude zijn,
erlede op eene uitzondering te maken, maar de min-
at van er op, dat de verhooging ook in het plan lag
men den vorigen min. v. fin. Bij stemming is het
ik getel van den heer v. Hoëvell, met 41 tegen 24
men aangenomen. — Met 32 tegen 31 stemmen
sloten geene avondzitting te houden.

DUITSCHLAND.

WEEVEN 9 December.

toegt der Turken in Bessarabie is stellig op-
ven. De goede uitslag daarvan was steeds zeer
elachtig, omdat prins Gortschakoff het Russiesch
ed verdedigen kon met eene magt van minstens
000 man. Thans gaat een groot deel van 't Turk-
leger naar de Krim; het is te wenschen, dat
daar den goeden naam zal herwinnen, dien het
den Donau had gevestigd, maar dien het in de
voor een deel verspeelde. Alles zal thans door
verbonden worden beproefd, om een grooten
in de Krim te slaan; maar evenzeer als de
magten al het belang inzien van het vermes-
ofden van Sebastopol, evenzeer erkennen de Russen
het gewigt van het behoud der plaats; en ze
den tot dusverre getoond, dat zij hunne stelling
bevestigd overgeven.

omer Pacha, zegt men, gaat waarschijnlijk ook
ijk naar de Krim. Hij heeft aan prins Stirbeij eene
eze gegeven der Bojaren en hooge beambten, die
Russen zijn gevolgd, en die door den Sultan
orden verbannen; de prins heeft het verbannings-
luit niet zelf willen uitvaardigen, en heeft het
en den raad van bestuur opgedragen, die zich tot
is den Sultan heeft gewend, om voor eenigen gratie
le bekomen.

Uit Athene worden de schrikbarende tooneelen
schetst van het woeden der cholera. De inwoners
niet wijkten met schrik de stad; de soldaten deserte-
ren, de zieken kunnen geene hulp, de dooden naauwe-
noks begraving erlangen. De ongelukkige beangstige-
den brengen daardoor de ziekte nog meer door het
heele koninkrijk en worden op reis aangetast, of
ze pas op de plaats hunner bestemming zijn aan-
gekomen. De koning en koningin rijden elken dag
de stad te paard door, om den moed te doen herleven,
en de hooge ambtenaren blijven daardoor ook op
hun post. Generaal Kalergi bewijst de grootste koel-
moedigheid en bezoekt met kolonel Trotet dagelijks
de hospitalen, om de zieken op te beuren. De stad
voor een groot deel ledig, de winkels zijn veelal
gesloten, en op verschillende punten was zelfs geen
brood meer te verkrijgen.

WEENEN, Dingsdag 12 December.

Ten gevolge van eene heden verschenen openbare
bekendmaking, is de uitgave van de *Wiener Lloyd* —
naar wij vernemen, wegens hatelijke berichten tegen
Duitschland — voor eenen onbepaalden tijd geschorst.

ENGELAND.

LONDEN 11 December.

De *Times*, op nieuw het drievoudig verbond bespre-
kende, zegt, dat dit voor Europa een geheel nieuw
tijdperk opent. Engeland heeft zich steeds zoo weinig
mogelijk stelselmatig in verbindtenissen met het vaste
land gewikkeld. Het heeft zijne inneming in de
buitenlandsche aangelegenheden steeds beperkt. Met de
Europesche magten van het vaste land is dit geheel an-
ders. Die hebben steeds onderling steun bij elkaar ge-
zocht omdat ze door nabuurschap en gelijke belangen
in verwickelingen kunnen geraken. Het huis van Oos-
tenrijk vooral heeft steeds steun gezocht in het buit-
tenland, gekneld als het is tusschen den invloed van
Frankrijk in Italie, dien van Pruissen in den Bond,
en door de overmagt van Rusland aan zijne ooste-
lijke grenzen. Het had zich tot dusverre vooral
aan eene dier magten verbonden, namelijk aan Rus-
land. Sinds 40 jaar was dat verbond nader be-
vestigd en de Czaar schijnt gemeend te hebben,
dat die vriendschap in afhankelijkheid was overge-
gaan, zoodat hij niet behoefde te vreezen, dat
Duitschland zijne nederige onzijdigheid zou verlaten.
Werkelijk moesten het wel hooge belangen wezen,
die dien band van eene halve eeuw duur, konden
verbreken. De zamenpraak van den Czaar met den Eng-
gezant, en de zending van prins Metternich heeft ech-
ter doen uitkomen, dat bij zulk een verbond het even-
wigt in Europa was verbroken. Door de weigering
van Duitschland, om zich bepaald onzijdig te verkla-
ren, heeft de Czaar het eerst gezien, dat hij niet
meer stilzittend op de lijdzaamheid van Duitschland
kon rekenen, en de staatkunde van den prins van
Kant en den hertog de Choiseul herleeft. Voor
Frankrijk is deze wijziging van hoog belang; Lo-
derijk XVIII was alleen uit voorkomendheid tot
het heilig verbond togetreden, Karel X werd ont-
troond, toen hij aan het verbond met Rusland ar-
beidde, Lodewijk Philips heeft zich moeten bepalen
bij het aansluiten aan Engeland, en ook Napoleon
vond in den aanvang van zijn bestuur weinig sym-
pathie aan de hoven van het vaste land. Hij
rigtte zich dus weder tot Engeland. Had Frankrijk
naar de stem van Rusland geluisterd, een algemeene

oorlog ware in Europa uitgebroken; een verbond
met het ambitieuze en militaire Pruissen ware ook
gevaarlijk. Het traktaat tusschen Frankrijk en Oos-
tenrijk is het meest behoudende, dat in Europa denk-
baar is. Rusland is thans geïsoleerd, en Frankrijk
heeft zich bondgenooten gemaakt, niet door vrees
of zegepraal afgeperst, maar op grond van het zich
houden aan beginselen, die sinds eeuwen door de
eerste staatslieden als noodzakelijk zijn gesteld.

LONDEN Dingsdag 12 December.

Heden namiddag ten 2 ure heeft Hare Majesteit
de Koningin het paleis verlaten en trad ten 12 ure
15 minuten het parlamentsgebouw binnen. In de
vergaderzaal gekomen, hield H. M. de volgende
troonrede:

„MYLORDS EN MIJNE HEEREN!
„Ik heb u op dit ongewone tijdstip van het jaar
bijeengeroepen, ten einde door uwe hulp in staat te
worden gesteld tot het nemen van zulke maatregelen,
die noodig zullen worden bevonden, om Mij in staat
te stellen den grooten oorlog, waarin wij gewikkeld
zijn, met de uiterste kracht en met de meeste vrucht
voort te zetten. Deze bijstand zal Mij, Ik weet het,
door u gereedelijk worden verleend, daar Ik geens-
zins twijfelen kan of gij zult met Mij de overtuiging
deelen van de noodzakelijkheid om geene poging on-
beproefd te laten om Mijne krijgsmagt, thans in de
Krim te velde getrokken, te vermeerderen.

„De pogingen die Mijne troepen reeds hebben
volbragt en de overwinningen door hen behaald,
zijn niet overtroffen op de roemrijkste bladzijden van
Onze geschiedrollen, en hebben Mijne gemoed met
de grootste bewondering en de innigste erkentelij-
heid vervuld.

„De hartelijke en krachtdadige medewerking van
de dappere troepen van Mijnen bondgenoot, den
Keizer der Franschen, en de gemeenschappelijk be-
haalde roem moeten onvermijdelijk den broederhand
naauwer toehalen, die gelukkig tusschen de twee
Natiën is gelegd.

„Met zelfvoldoening deel Ik u mede, dat Ik, ge-
zamenlijk met den Keizer der Franschen, een trak-
taat van bondgenootschap heb geteekend met den
Keizer van Oostenrijk, waarvan Ik gewigtige voor-
deelen verwacht voor de gemeenschappelijke zaak,
welke wij voorstaan.

„Ook heb Ik een verdrag gesloten met de Ver-
eenigde Staten van Noord-Amerika, waarbij onder-
werpen, die tot langdurige en moeilijke onderhan-
delingen hadden aanleiding gegeven, op eene allezijs
billijke wijze zijn geregeld, en de bestaande moei-
lijkheden uit den weg geruimd.

„Beide deze traktaten zullen u voorgelegd worden.
„Hoezeer de voortzetting van den krijg, natuurlijk
als de hoofdzaak, het meest uwe aandacht zal bezig
houden, koester Ik het vertrouwen dat andere punten
van groot gewigt en van belang voor 's lands alge-
meen welzijn niet zullen worden uit het oog verloren.

„Ik verbeug Mij, u te kunnen mededeelen, dat
de algemeene voorspoed Mijner onderdanen onge-
stoord blijft.

„De staat van 's Rijks inkomsten geeft Mij stof
tot volkomene tevredenheid, en Ik vertrouw, dat gij
door uwe wijsheid en voorzigtig beleid, den vooruit-
gang van landbouw, handel en nijverheid zult bevor-
derlijk zijn.

„MIJNE HEEREN VAN HET HUIS DER GEMEENTEN!
„Bij de begrotingen, die u zullen worden aange-
boden, zult gij, hoop Ik, ontwaren dat groote som-
men noodig zijn geweest om te voorzien in al de
eischen der openbare dienst.

„MYLORDS EN MIJNE HEEREN!
„Met vol vertrouwen maak Ik staat op uwe vader-
landsliefde en op de openbare meening, Ik draag
de verzekering in Mij, dat gij, in den tegenwoordi-
gen oorlog, waarin wij zijn gewikkeld, aan de wereld
het voorbeeld zult geven van eene natie, één in
denken en handelen.

„Op deze wijze zullen wij den eerbied van andere
natiën deelachtig worden, en mogen wij het ver-
trouwen koesteren, dat wij met den zegen Gods den
oorlog tot een voorspoedig en gewenscht einde zul-
len brengen.”

— 12 Dec. Ge. 91¹/₂; Sp. 3 pCt. 38³/₄; 1 pCt.
19; Rusl. 5 pCt. 96¹/₂; 4¹/₂ pCt. 87¹/₂; Holl. 4
91¹/₂; 2¹/₂ pCt. 61³/₄; Sard. 5 pCt. 83¹/₂; Braz. 97.

PARIS 11 December.

Er is hier bij geruchte veel sprake van een hevig
gevecht, dat bij Sebastopol zou hebben plaats ge-
grepen. Er was zeker iets bepaald voor den jaardag
van 2 Dec., maar het plan schijnt mislukt, anders
had men er reeds stellig bericht van. Er is echter
geen twijfel aan, of weldra moet men van het oor-
logstooneel nieuws wachten.

De *Moniteur* berigt heden de bevrijding van een
transport van 800 Turksche gevangenen. — Het
blad bevat nog de rapporten, omtrent de groote
verwoestingen door den storm van den 14. aan onze
vloot aangerigt.

De berichten, die verder uit het Oosten komen, m. H. v.
o. a. dat te Konstantinopel bericht is ontvangen van den
1 tot den 5. Dec. 4000 bedden voor gekwetsten gereed te
maken. De opperbevelhebbers hebben dus ontegenzegge-
lijk iets ernstigs in den zin. De Russen hebben zich
den 22. Nov. nog even vertoond, om de brug bij
Inkermann te verbranden. De koude, die na den
regen is ingevallen, heeft de troepen nog al leed
gedaan. In het kamp is echter overvloed van levens-
middelen, alhoewel het hout heeft ontbroken en men
door de vochtigheid de vuren bijna niet kon aan-
houden. De Russen hebben aan leeftoegt veel gebrek,
en in Sebastopol moet in geen 2 à 3 weken vleesch
te krijgen zijn geweest. De aanvalswerken zijn in-
tusschen zeer gevorderd, en slechts zeer geringe
ruimte is den belegerden overgelaten, om met het
leger hunne verbinding te onderhouden. — Bij den
storm van den 14. zijn 250 Russ. krijgsgevangenen
verongelukt, die op een der vernielde vaartuigen wa-
ren ingescheept.

A D V E R T E N I N G E N

METALEN KRUIS.

AFDEELING UTRECHT.
** OPENBAAR CONCERT, bij gelegenheid
van de Feestelijke uitreiking van het Vaandel, op
VRIJDAG DEN 15. DECEMBER 1854, in
't Gebouw van Kunsten en Wetenschappen, ten
voordeele van Be-
hoefstigen hier ter stede, niet
tot de Afdeeling behorende, met het Metalen Kruis
versierd, onder welwillende en belangelooze medewer-
king van de Liedertafels **Aurora** en **Apollo**
en het Stedelijk Harmonie-korps, onder directie
van den heer PÄTZER.

Aanvang te 7 ure. De Zaal zal te 6 ure geopend
zijn. Entrée-prijs voor het Publiek f 1,—. Pen-
zen van Toegang, te bekomen bij den heer RAHR
en in het Gebouw.

Utrecht, Het Bestuur der Afdeeling,
12 Dec. 1854. Graaf NAHUY, President.
A. G. J. TAETS VAN AMERONGEN, Secr.

METALEN KRUIS.

AFDEELING UTRECHT.
** Het Bestuur noodigt de Heeren Leden uit, die
aangekondigde Vergadering en het Concert op Vrijdag
15 December 1854 in het Gebouw van Kunsten en
Wetenschappen met hunne tegenwoordigheid te ver-
eeren, en worden bij deze herinnerd aan de bepa-
ling van het slot van art. 9 van het Reglement.
Utrecht, Het Bestuur der Ald.,
12 Dec. 1854. Graaf NAHUY, President.
A. G. J. TAETS VAN AMERONGEN, Secr.

CASINO.

** H. H. Leden der Casino's worden uitgenoo-
digd eene *Algemeene Vergadering* bij te wonen, op
Dingsdag, den 19. December 1854 des n.m. ten half
drie ure, in de Zaal nevens den Schouwburg.
Rekening en Verantwoording.
Keuze van Commissarissen en
Ballotage van Nieuwe Leden.
H. H., die mogten verlangen Lid der Casino's te
worden, gelieven zich voor dien tijd, schriftelijk,
aan den ondergeteekende te wenden.
Namens het Bestuur,
P. C. N. VAN DE POLLE.

OPENBARE VERPACHTING

BIJ INZET EN AFSLAG,
** Op Zaterdag 16 December 1854, des na-
middags ten een ure, ten stadhuize, van:
De ontvangst der Schutgelden aan de
Stadssluis te Nieuwersluis, en van de
Tolregten te Vreeswijk.
Waarvan de voorwaarden van verpachting, alsmede
de tarieven, van Zaterdag 2 December, dagelijks,
van des morgens 10 ure tot des namiddags 2 ure,
ten stadhuize voor de gegadigden zullen voorliggen.
Utrecht, 30 November 1854.
De Secretaris der Stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

AANBESTEDING.

** Op Vrijdag den 15. December 1854, des
namiddags ten één uur, zal, onder nadere goedkeu-
ring, door Curatoren der Hoogeschool te Utrecht,
in de senaatskamer dier Hoogeschool worden aanbesteed:
Het doen van de noodige herstellingen

en het onderhoud van al de Academische Gebouwen, van 1 Januarij tot ultimo December 1855.

Deze besteding zal geschieden bij inschrijving. Nadere informatie te bekomen bij den opzigter der Adademiesche Gebouwen, den Heer C. A. BOLL VAN BUUREN, achter Klarenburg te Utrecht.

 De Notaris TISSOT VAN PATOT, te Maarssen, zal verkoopen, telkens des voormiddags 10 ure:

Den 18. December 1854, op *Vrecht en Stein*, te Maarssen, 12 zware Iepen BOOMEN, geschikt voor Werkhout, 30 perceelen Elzen en Esschen HAKHOUT, enz.

Den 19. December, in de *Reizende Man*, te Maarssen, ongeveer 7 bunders Elzen en Griend- of HOEPHOUT, 1 b. 55 r. Elzen PENHOUT, enz., en

Den 21. December, op den *Engl*, te Vleuten, 65 zware Linden en 8 Wilgen BOOMEN, benevens onderscheidene perceelen 5jarig Elzen HAKHOUT. — Alles breeder bij billetten vermeld.

 J. C. FISCHER, Notaris te Ede, is voornemens op Donderdag den 28. Dec. 1854, voormiddags te 10 uur, ten huize van den Kastelein VELTHUIS, te Harskamp, onder Otterlo, publiek te verkoopen:

Ruim 600 EIKEN BOOMEN, waaronder Bergroeden en ander zwaar Timmerhout; voorts diverse Perceelen Eiken, Schel- en Weekhout; alles staande op het Landgoed *Harskamp*, onder Otterlo.

Aanwijzer de opzigter J. H. VAN DER BURG aldaar.

 De Directie van het stoomjagt *DE ZEDERIK*, varende dagelijks tusschen Vianen en Gorinchem, maakt bekend als dat hij den 12 dezer weder in dienst gekomen is.

Uren van vertrék van Vianen, 's morgens na aankomst met de *Diligence*, van den Eersten trein, en van Gorinchem 's middags om 12½ ure.

Nader informatie te bekomen te Gorinchem bij den Heer VAN OOSTERWIJK, aan de Waterpoort, en te Utrecht op het Vreeburg bij A. DE GROOT, in de *Liggende Os*, alwaar de *Deligence* 's morgens van den eersten trein zal afrijden.

De ondergeteekende heeft de eer aan zijne geëerde begunstigers te berigten, dat hij bij zijn vak van Schilder het PORCELEIN SCHILDEREN en VERGULDEN VAN OUD PORCELEIN, en VERGULDEN heeft bijgevoegd, als ook Wapens en Portretten naar het leven. En verders alles wat tot zijn vak behoort. N. G. VAN ASSENBERGH. Oude Kamp, No. 1124.

ADVERTENTIE.
FRANKEN. GULDENS. PONDEN!
S. HEEFT ZE.
M. WEET HET.
VIRTUS NOBILITAT.
ROEL. ER BUITEN.
DE DAG BREEKT AAN. EENMAAL.

Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is op heden uitgegeven en verzonden de

ALMANAK
VOOR HOLLANDSCHE
BLIJGEESTIGEN.
voor 1855.
Met Platen. Prijs 60 Centen.

H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, geeft uit:

VERSPREIDE GEDICHTEN

VAN
A. VAN DER HOOP, Jr'sZn.
Gr. 12°. Met Portret; in linnen prachtband, verguld op snede . . . . . f 2.50.

Nog weinige Ex. zijn voorhanden van:

BALLADEN en GEDICHTEN

DOOR
S. J. VAN DEN BERGH.

Gr. 12°. Met Vignet, in linnen band . . . f 2.60.

** In alle Boekwinkels is verkrijgbaar gesteld:

DE UTRECHTSCH VOLKS-ALMANAK : VOOR 1855,

in *kartonnen band*, met het *Portret* van Z. Exc. den Baron S. VAN HEEMSTRA, Commissaris Konings in deze Provincie, en 4 plaatjes, voorstellende de *Wittevrouwen-poort te Utrecht*, *Wittevrouwenpoort te Utrecht*, A°. 1646; *Wittevrouwen-klooster en Kapel te Utrecht*; het *intrekken van eenen Key* in de stad Amersfoort, door en onder de leiding van Jhr. E. MEYSTER, den 7. Junij 1661.

De Almanak bevat een voorwerk van 72 bladzijden, behelzende o. a., Kalender, opgaven van Feesten en Marktdagen, Diensten van vervoer, Besturen, ook van Inrigtingen en Genootschappen, enkele wetesche opgaven, enz.

Het Mengelwerk, 180 bladz. groot, bevat de navolgende stukjes:

Iets over de oude gedaante van Utrecht, de poorten, de voorsteden en oude sterkten, door L. BOSCH. Ordonnantie op het begraven van de Broeders en Zusters van Magdalena, bij de Wittevrouwen 12 December 1590. Johan Both, de Jonge. (Eene bijdrage tot het medegedeelde over Familie Both den Utrechtschen Volks-almanak voor 1845 en 1850,) door V. Levensschets van den Hoog Edel geboren Heer Jan Hendrik baron van Lynden van Lunenburg. id. van Mr. W. J. Both Hendrik Id. van den Hoogl. H. J. Royaards. Id. van Jhr. Jan van der Velden. Id. van Jhr. Mr. P. Beelaerts van Blokland. Bijdrage uit de Lijfstraffelijke Regtspleging. (Eene ware gebeurtenis,) door G. Jhr. Everard Meyster, uitvinder van het oprigten van den Amersfoorder-Key, in den jare 1661, door C. KRAM. Eene Toovergeschiedenis, door L. E. BOSCH. Jan de Groot van Utrecht 1777—1781. I. Op het Schip. II. Op het IJs. De Legende van de Prinsenweide, door W. B. J. VAN HINDELOO. Stichtingsbrief van het H. Kruis of St. Sebastiaans Gasthuis te Utrecht, gevolgd van eenige Aanteekeningen, door G. W. BEGER. Prins Maurits en de Staten van Utrecht. (De Staten van Utrecht draagden bij tot de studiekosten van Prins Maurits.) Honden-Wetten. Prijs f 1,20.

Voor Godsdienstige Huisgezinnen met Kinderen

is door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, uitgegeven en algemeen verzonden:

NIEUW CHRISTELIJK DAGBOEK

VOOR

HUISGEZINNEN,

VOORAL INGERIGT NAAR DE BEHOEFTE VAN

KINDEREN EN EEUVOUDIGEN.

576 bladz. compresen maar duidelijken druk, met vignet, in fraaijen linnen band:

PRIJS f 3,50.

Onder de vele bestaands Godsdienstige Dag- en Huisboeken, is er geen dat zoo doelmatig aan de behoeften voldoet in het houden van eene korte en bevattelijke huiselijke godsdienst-oefening, vooral aan de ontbijt-tafel, als dit NIEUW CHRISTELIJK DAGBOEK, dat bestaat uit achtien van onze voornaamste Vaderlandsche Godgeleerden werd zamengesteld. — Als geschenk tegen de aanstaande jaars-verwisseling is het bijzonder aan te bevelen. In de meeste Boekwinkels zijn Ex. ter inzage te bekomen.

** W. E. J. TJEENK WILLINK, te Zwolle, geeft uit:

VRIEND VAN DEN LANDMAN,

Tijdschrift ter bevordering van Akker- en Tuinbouw, Veeteelt en Boomkweekerij in Nederland. Door E. C. ENKLAAR. Per jaarg. van 12 Ns. met platen f 6.—

LANDBOUW - COURANT,

Hoofd-Redacteur Dr. J. WITTEWAAL. Per kwartaal franco per post f 2.—

Bij *Maatschappijen van Landbouw* moest er geene Afdeling meer te vinden zijn, waarvan de leden niet in onder-afdeelingen gesplitst waren, tot het lezen van het *Tijdschrift* en de *Courant* voor den Landbouw.

Bovengenoemde zoekt een paar goed geconditioneerde exempl. van den VRIEND VAN DEN LANDMAN 1837 & 1838, voor f 10.— per ex.

** Door den Boekhandelaar H. KUIPERS, te Leeuwarden, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

HENDRIK VOES.

EEN TAFEREEL

UIT DE

GESCHIEDENIS DER MARTELAREN

VOOR LE

EVANGELISCHE GODSDIENSTVRIJHEID

(1522—1523.)

HERINNERD DOOR

W. B. J. VAN EYK,

Theol. Doctor en Predikant te Hindeloopen.

OPGEDRAGEN AAN DEN DICHTER

S. J. VAN DEN BERGH,

Ridder der Orde van de Eikenkroon, enz.

Geïllustreerd door

CH. ROCHUSSEN.

Gebonden in heel linnen band met vergulden stempel. f 2.90.

225. Staats-Loterij.

Eerste Klasse, 1e Lijst.

No. 369 en 12184 ieder f 1000.

BOTERPRIJS AAN DE WAAG TE LEYDE

Zaterdag 9 Dec.

Van f 37 tot f 41.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDE

Tarwe f 13,50 tot f 14,00. Rogge f 10,20 tot f 10,50. Gerst f 6,30 tot f 6,60. Haver f 4,70 tot f 5,10. Deboonen f 8,00 tot f 8,20. Duiveboonen f 8,50 tot f 8,80.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zonnestand)

Dec.	Uren.	Wind- rigting.	kr.	Barom. bij Os.	Ther. F.	Afwijk. d. temp.	Vech- tigh.	Gov. regen.	Aanmerkingen.
12	2	wzw.	1	765,40	36,9	—	3,6	0,97	1,2 Betrokk.
10	10	zw.	1	66,30	33,4			1,00	0,2 Idem; id.
13	8	wzw.	1	65,99	37,0			0,97	3,3 Licht bew.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 12 December 1854.

OMSCHRIJVING.	volgens de Societ. tot des Obligatie-Handel.		
	van	tot	ge
NEDERLAND.			
Werkel. Schuld.	2½ pCt.	59½	59½
dito dito	3	71	71½
dito dito	4	89½	89½
Amortisatie-Sijndicaat 3½		87	
Handelmaatschappij . . . 4½		122½	123
RUSLAND.			
Oblig. bij Hope en Co. 5		100½	100½
Obligat. 1828 en 1829 5		100½	
Certificaten 1840. . . . 4		75½	
Certificat. bij Sieglitz 4		74½	74½
dito Adm. te Lond. . . 4½		86	86½
Certific. van Assign. 6		57	57½
PRUISSEN.			
Oblig. te Lond. 4½		96½	
SPANJE.			
Obligatien . . . . . 1 pCt.		18½	
dito 3		38½	
Binnenl. Schuld . . . 3		33½	33½
Bewijzen Coupons . . .		5½	
OOSTENRIJK.			
Oblig. Metaliek . . . . 5 pCt.		64½	64½
Oblig. N. 5		74½	74½
dito La B. 5		74½	74½
dito dito 2½		31½	32½
BELGIE.			
Certific. bij Rothschild 2½		48½	
BRAZILIE.			
Geld. 1824, f 100 . . . 5 pCt.		96½	
PORTUGAL.			
Obligatiën . . . . . 3 pCt.		37	37½
AMERIKA.			
Peru, Geldleening 1854 4½ pCt.		67	
Grenada, Oblig. . . . 2½		15½	15½
Mexico, Obl. 1851 f 100 3		19½	19½

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Zitting van de Prov. Staten van Utrecht

van den 22. November.

Tegenwoordig zijn 25 leden. Afwezig de heeren *Strick v. Linschoten, Kien, de Heus, Nooten, Harmsen, van Hardenbroek, Cordes, Huydecoper van Maarsse, de Geer v. Oudegein, Weijers, Voortman, Poll en v. d. Bergh.*

Aan de orde van behandeling is het rapport der *Commissie* over de veenderijen.

Voorzitter rekent zich verplicht ten aanzien van het rapport eenige beschouwingen voor te dragen. Hij zal zich niet verzetten tegen de conclusie, maar het toch noodig eenige inlichtingen mede te deelen, omdat hij in het rapport leest, dat het niet mogt schijnen, weder een voorstel van *Gedep.* te ontvangen, om art. 59 van het veenreglement te doen vervallen. Het is waar, dat het niet is, of de weglating een gewenscht gevolg hebben. *Spr.* meent zelfs, met alle eerbied voor de gevoelens van de regtbank te Utrecht, te mogen twifelen, of dat collegie in deze zaak wel juist heeft. Dit is ook waar, dat de gronden in het rapport niet zijn opgegeven. *Gedep.* Staten hebben gemeend, dat de grond, waarop de regterij bestond, in dat art. ligt, die natuurlijk door wegneming van hetzelfde zou vervallen, en de noodigheid zou wegnemen, dat de regtbank in het toekomst weder een dergelijk vonnis zou uitspreken. *Gedep.* Staten hebben vruchteloze pogingen aangewend, om de zaak in hooger beroep te brengen, nu hebben zij geen ander voorstel kunnen doen, en moeten zij afwachten, of de regtbank niet hare zienswijze zal terugkomen, en de gerechtszaak door het rijk laten dragen. De *Comm.* stelt om voorloopig niets vast te stellen, en aan *Spr.* Staten over te laten om bij den procureur-generaal, of bij den officier van justitie op eene regeling der zaak aan te dringen. Een bevestigend voorstel komt in de conclusie niet voor, want datzelfde dus wordt aangenomen, dan wordt de zaak geheel aan *Gedep.* Staten overgelaten, en zal in de volgende zomervergadering wellicht nog in twiiflen toestand verkeeren. *Gedep.* Staten zullen voor de derde maal een voorstel moeten doen.

De heer *Menso* zegt, dat hij zich met de conclusie van het rapport, de strekking hebbende om het voorstel van *Ged.* Staten niet aantemen, volkomen kan vinden; echter op andere gronden, dan die der *Comm.* En uit de correspondentie van den *Commissaris* des Konings, en uit het rapport der *Comm.* is gebleken, dat het weglaten van het art. geene goede uitkomst zal opleveren; bij den Minister van Justitie bestaat dezelfde twiifel. *Spr.* gelooft dat de zaak, of de boeten voor den staat komen, op zichzelf door de regtbank niet is beslist; de regtbank zal dit ook niet doen: want dit is buiten hare bevoegdheid. Er bestaat geen wet, die bepaaldelijk vaststelt, dat de boeten moeten komen aan den Staat. De boeten worden ingevorderd door de ontvangers der registratie en als een gevolg daarvan komen de boeten in 's Rijks schatkist. De gemeente bevoegd ontvangen de politieboeten van den staat als de gemeenten toegekend; wat niet wordt uitgekeerd blijft in de schatkist. De wet van 1818 heeft de *Prov.* Staten toegestaan, om reglementen te stellen met strafbepalingen; dezelfde magt van wet moet hier ook worden toegepast, want waarom de Staten dan ook niet mogen beschikken over die boeten, wanneer namelijk die vrije beschikking niet is verboden, zooals dat het geval is bij de wet voor de Gemeente-besturen? Is de beschikking strijdig met de bestaande wet, dan moet hij niet geschreven gehouden worden; maar zoo er geen wet is die aanwijst ten wiens laste de boete komen, waarom zouden dan ook de boeten waarvan thans sprake is aan de veenderijen-besturen komen, ingevolge de *Prov.* wet? De Gemeente-besturen hebben alle regt, om de inge-

vorderde boeten voor hunne kas te vragen; datzelfde regt bestaat ook voor de *Prov.* Staten. De regterlijke magt kan toch niet vorderen, dat de *Prov.* Staten zich naar hare meening regelen, integendeel, het omgekeerde is waar; het beginsel zou ook hoogst gevaarlijk zijn. De Regterlijke magt heeft nu de kosten ten laste van de veenderijkas gebragt; *Spr.* wil dit niet beoordeelen, maar hij wil alleen vragen, of de Staten tegemoet zullen komen? De regterlijke magt kan oordeelen naar goedvinden, maar het gaat de Staten niet aan, wie de kosten betaalt. Het decreet van 1811 bepaalt, dat de schadeloosstelling voor de getuigen dadelijk moet betaald worden, en de ontvanger geeft ze dus terstond uit zijne kas; de verdiensten van de deurwaarders worden afzonderlijk als justitiekosten verevend. Nu is het veenderijbestuur in de kosten veroordeeld, om reden van de vrijpraak, en de ontvanger vraagt aan het veenderijbestuur het geld terug; dat is eene kwestie tusschen deze beide. Wanneer de ontvanger alzoo die gelden terugvordert, dan zal het de vraag zijn of het veenderijbestuur eene instelling is van bijzonder belang, en die vraag moet ontkennend beantwoord worden. Eene zaak toch waarover het toezigt bij de Grondwet is geregeld, zooals met de vereening het geval is, zal wel van algemeen belang moeten zijn. De Staten hebben het reglement wel vastgesteld, maar het vervolgen der overtredingen behoort tot de daartoe bevoegde autoriteit, dat is eene zaak vreemd aan deze vergadering, even zoo, ten wiens lasten de kosten moeten komen. Het al of niet wijzigen van het reglement kan daarop van geen den minsten invloed zijn. Wanneer de kosten van het veenderijbestuur worden ingevorderd, dan kan het zich al of niet daartegen verzetten; deze vergadering gaat dat niet aan, het art. 59 moet dus behouden blijven, ook daarom, dat het een onderwerp betreft, niets gemeens met de kosten, en dit punt er in niets door kan worden opgehelderd of de regeling daarvan bevorderd.

De *Voorzitter* zegt, dat de laatste *Spr.* onderscheid heeft gemaakt tusschen de kosten van getuigen en van den deurwaarder, maar tevens betoogd, dat beide door den ontvanger der registratie moeten worden voldaan; het werd derhalve eene zaak tusschen den ontvanger der registratie en het veenderijbestuur. Dat is minder juist. Het Departement van Justitie heeft den post geschrapt, zoodat de deurwaarder geene betaling krijgt, en dus eene actie zou hebben. Zoo veel is zeker, dat de deurwaarder de lijdende partij is, want het veenderijbestuur is ongeezind om de kosten te betalen. Het mag den *Spr.* vreemd schijnen, dat de Minister de betaling weigert; maar het is zoo.

De heer *Menso* meent wel degelijk een onderscheid gemaakt te hebben. Daarom juist moeite doet *Spr.* tot goedkeuring van het voorstel van *Gedep.* Staten, omdat hij meent, dat de zaak zelve niet van de competentie dezer vergadering is. De deurwaarder moet zien dat hij zijn geld krijgt. Dat hij niet betaald wordt is zeker onregtvaardig. De ontvanger moet een extract vonnis hebben, om de kosten te kunnen invorderen, en daarop komen voor de kosten van het exploit. Wanneer nu de ontvanger de kosten terug krijgt van de veenderijbesturen, dan zal de Staat in het bezit komen van die kosten. De Staat bezit ze dan, en de Deurwaarder ontvangt ze niet. Om dien verkeerden gang van zaken te ondersteunen, acht *Spr.* onbillijk, maar ook tevens buiten de competentie der Staten. Wanneer de zaak behoorlijk uiteengezet is, dan zal de Deurwaarder zijn geld wel krijgen.

De heer *v. Hoytema* kan niet instemmen met de uitgebreide uitlegging, welke de heer *Menso* aan de wet van 1818 heeft gegeven. *Spr.* vraagt hoe in een dergelijk geval met de civiele partij zou gehandeld worden. Nu de Staat is veroordeeld in de kosten, moet zij als civiele partij betalen. Zij kan de kosten terug vorderen, van den veroordeelde, en dus wordt de aangeklaagde vrijgesproken, dan heeft de Staat reeds betaald. Hij ontveinst het niet

dat de Minister is afgedaald tot het geldelijke belang en het algemeen belang heeft verworpen.

De heer *Menso* blijft bij de meening, dat de kosten voor rekening van den staat komen; in allen gevalle, dat de Staat moet beginnen, met te betalen met het regt van terugvordering tegen wien het behoort.

In omvraag wordt de conclusie der *Comm.* aangenomen met 21 tegen 4 stemmen. Tegen de heeren *Duuring, Storijs van Blokland, Taets van Amerongen, en Laan.*

De Zitting wordt voor eenige minuten geschorst.

Bij de hervatting der werkzaamheden worden de beraadslagingen geopend over het concept-adres aan de Tweede Kamer, betreffende de wijziging van de *Prov.* begrooting voor zoo verre die het rijk betreft, en wel inzonderheid de verhooging van de tractementen der ambtenaren.

Hierover ontstaan langdurige discussiën, waaruit voornamelijk blijkt, dat bij een voortdurend weigeren van de aangevraagde verhooging, eene noodwendige reorganisatie van de bureaux ondoenlijk is, en tevens dat voor de *Prov.* Utrecht, met zijne 91 gemeenten, verreweg, op de *Prov.* Drenthe na, het geringste eijfer voor de ambtenaren wordt toegestaan. Aan het einde dezer discussiën wordt het adres met algemeene stemmen aangenomen.

De verschillende stukken in deze winter-vergadering ter tafel gebragt, hiermede afgehandeld zijnde, stelt de *Voorzitter* voor de werkzaamheden als geëindigd te beschouwen, en sluit daarna de vergadering in naam des Konings.

Zitting van den Stedelijken Raad
van Donderdag 7 December 1854.

Voorzitter Burgemeester *Kien.*

Tegenwoordig zijn 27 leden; afwezig de heeren *Verloren* en *v. Reede v. Oudtshoorn.*

De *Voorzitter* doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

Prov.-blad n°. 94, inhoudende mededeeling van *Zr. Ms.* beslissing op de vraag, of de verkiezing ter vervulling der plaatsen van twee raadsleden, die op verschillende tijden moesten aftreden, al dan niet met ééne stembus en met één stembriefje kan geschieden. — Voor kennisgeving.

Besluit van *Gedep.* Staten, houdende goedkeuring van de begrooting voor de schutterij voor 1855. — Voor informatie.

Twee besluiten van *Gedep.* Staten, ten opzichte van de besluiten van den sted. Raad van 2 en 10 Nov. 11., houdende magtiging tot het onderhandelen met de besturen van Bodegraven en Almelo over het beurtveer. — Voor kennisgeving.

Een besluit van *Gedep.* Staten, houdende goedkeuring van het Raadsbesluit van 26 October 11., betreffende eene wijziging in de kohieren van de hondenbelasting. — Voor informatie.

Proces-verbaal van de opneming van de Gemeentekas bij den sted. ontvanger. — Ter Secretarie.

Een schrijven van regenten van het Collegie van het Stadsambachts-Kinderhuis.

Een tweede schrijven van genoemde regenten ter vervulling van de 5 opengevallen regentsplaatsen in plaats van de heeren *Verloren, v. d. Hagen v. d. Heuvel, v. Dielen, v. Hengst* en *v. Reede v. Oudtshoorn.* Door Regenten worden deswege 5 dubbel tallen gegeven, welke door *Burg.* en *Weths.* door 5 andere dubbeltallen worden vermeerderd. — I. benoeming wordt bepaald na afloop der aan de orde gestelde stukken.

Voordragt van het Israëlitisch armbestuur, ten benoeming van een geneesheer in de plaats van *Dr. Beckers*, die als zoodanig met 10. Jan. aanstaande bedankt heeft. — Het tweetal door genoemd armbestuur aangegeven bestaat uit de *Med. Drs. Taets en Adér.* — Aan de orde na afloop van de aan de orde gestelde zaken.

Eene missive van de plaatselijke Comm. van Geneesk. toezigt, betreffende de op te rigten Gezondheids-Comm. voor de stad Utrecht. Zij is overtuigd, dat eene dergelijke instelling in deze stad eene wezentlijke behoefte is geworden. — Dit stuk is bereids aan de Comm. toegezonden met het adviseren omtrent de zamenstelling der gezondheids-Commissie belast, met uitnoodiging, om daarop bij het opmaken van haar rapport te attenderen. — Voor kennisgeving.

Een schrijven van de Kamer van Koophandel dezer Stad, inhoudende, dat, dewijl de Secretaris dier Kamer met 1 Jan. aanstaande moet aftreden, is herbenoemd de tegenwoordige Secretaris, Jhr. Mr. J. L. B. de Muralt. — Voor kennisgeving.

Eene voordragt van Burg. en Weths. tot verhuring van een kelder, die tot dusverre was verhuurd aan de firma *Finje en Co.*, om f 110 's jaars, bij continuatie. — Burg. en Weths. stellen voor, om dit lokaal, zijnde de zoogenaamde Stadskelder, aan den heer *Heymans* te verhuren voor 6 achtereenvolgende jaren, om f 200 's jaars, van 3 tot 3 maanden opzegbaar. — Wordt dadelijk in behandeling genomen.

De heer *v. Ittersum* zou meenen, dat het niet wenschelijk ware een gedeelte van het Keizerrijk voor zoo langen tijd af te staan. De Voorzitter heeft zelf gezegd, bij de behandeling van het budget, dat er gebrek aan stedelijke lokalen was, waarom men voor den Arrondissements-ijker zelfs een lokaal moest huren.

De Voorzitter meent, met het oog op deze lokaliteit, dat dezelve aanvankelijk voor niets anders geschikt kon geacht worden. Doch de verhuring geschiedt met voorbehoud om van 3 tot 3 maanden op te zeggen.

De heer *v. Ittersum* heeft dan geen bezwaar, waarna het voorstel zonder omvraag wordt aangenomen.

Verpachting van grasgewas. Burg. en Weths., in overleg met de Comm. van fabrikage, stellen voor, om het grasgewas te verpachten voor den tijd van 6 jaren van 2 tot 2 jaren opzegbaar. — Wordt dadelijk in behandeling genomen.

De heer *de Vos* wenscht eene kleine bijvoeging in de ontworpen pacht-conditien, namentlijk, dat de benoeming van de 2 deskundigen, die het nadeel moeten taxeren, door den pachter aan eenig houtgewas van de stad aangebragt, zal geschieden door den kantonregter.

De Voorzitter heeft daar niets tegen, en neemt gaarne dit voorstel als het zijne over, waarna de voordragt zonder omvraag wordt goedgekeurd.

Voorstel van Burg. en Weth. tot vaststelling van het 2e en 3e kohier der belasting op de honden. — Wordt goedgekeurd, en zal hierop de goedkeuring van Gedeep. Staten worden gevraagd.

Voordragt van Burg. en Weth., om nog 2 aangeslagenen van het gearresteerde kohier af te laten, welke zich ook van hunne honden hebben ontdaan. — Na eene opmerking van den heer *v. d. Heuvel*, dat zij zich vroeger hadden behooren aan te melden, welke door den Voorzitter wordt opgelost, wordt het voorstel ook zonder omvraag aangenomen, en zal de goedkeuring van Gedeep. Staten ook daarop worden gevraagd.

Voorstel van Burg. en Weths. tot voortverhuring van lokalen voor de Garnizoens-bakkerij, op de bestaande voorwaarden. — Wordt konform besloten.

De Voorzitter brengt ter tafel het request van den Hoogleraar *Roorda van Eysinga* betreffende zijn verzoek, om eenen bundel gedichten, welken hij ten voordeele van de armen ter dezer stede wil uitgeven, aan den sted. Raad op te dragen. — Nadat hierover door de heeren *v. Ittersum*, *de Vos*, *Bake*, *Mulder*, *Ackersdijk*, *v. d. Hagen* *v. d. Heuvel* en den Voorzitter het woord is gevoerd, wordt besloten, dat de Raad aan den adressant zal te kennen geven, dat zijne vergadering hem dank zegt voor de beleefde aanbieding; maar niet de gewoonte heeft de opdragt van boekwerken aantenemen.

De Comm. belast, om den Raad te dienen van consideratiën en advies, aangaande de wijze, waarop de hier bestaande plaatselijke belastingen het gevoeligst met de bepalingen der gemeente-wet in verband kunnen worden gebragt, heeft haar verslag gerneet, 't welk bereids is gedrukt, en ter secretarie verkrijgbaar wordt gesteld. — De behandeling in eene nader te bepalen vergadering.

De Comm., benoemd om den Raad voor te lichten op het request van den baron *v. Heeckeren v. Brandsenburg*, ten einde de erfpacht van zijn grond af te koopen, doet verslag bij monde van den heer *v. d. Hagen* *v. d. Heuvel*. — De Comm. adviseert, om aan den adressant te kennen te geven, dat zijn verzoek, zoo als het daar ligt, voor geene gunstige

beschikking is vatbaar geacht. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

De Comm., belast met de in overwegingneming van de twee nog onafgehandelde punten ten opzichte de te benoemen Gezondheids-Commissie, doet verslag bij monde van den heer *v. Beeck Calkoen*. — Wat de zamenstelling betreft, de Comm. kan zich met het voorstel van den heer *Mulder* deswege verenigen, om de Comm. te doen bestaan uit 2 regtsgeleerden, 2 geneeskundigen, 2 natuurkundigen, 2 scheikundigen en 2 natuurkundigen, waarbij gevoegd een Secretaris, op eene jaarwedde van f 200. — De Comm. brengt vervolgens een voorloopig reglement ter tafel. — Zij stelt nog voor, om art. 1, zoo als het reeds in de vorige vergadering is aangenomen, te amplifiëren, en wel met de woorden: „De bedoelde aanwijzing en noodig geoordeeld wordende voordragten worden door haar gedaan aan den Raad. — Wat betreft de missive van de Comm. van Geneesk. toezigt, de Comm. kan zich met de denkbeelden daarin geopperd niet verenigen, daar zij meent, dat noch de hoofdambt. der politie, noch de kameraar, noch een kundig veearts hunne advisen of ondersteuning aan de Gezondheids-Comm. zal weigeren, wanneer zij die noodig mogt hebben. — Ter secretarie, en de behandeling in eene volgende vergadering.

Op voorstel van den heer *Ackersdijk* zal ook dit stuk worden gedrukt.

De Zitting wordt daarna veranderd in eene met gesloten deuren.

Na de hervatting der openbare vergadering wordt nog de heer *J. P. Taats* benoemd tot Geneesheer bij het Israëlit. armbestuur. Hij bekam 14 stemmen; terwijl 11 stemmen waren uitgebragt op den heer *P. M. Adèr*. (De heeren *Karsten* en *Ackersdijk* hadden de vergadering verlaten).

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort

op Dingsdag, den 3. December 1854.

Voorzitter de heer Mr. A. G. Wijers.

Tegenwoordig 10 leden; de *Louter* en *Scheerenberg* hebben kennis gegeven van hunne verhindering om de vergadering van heden bij te wonen; verder zijn nog afwezig de heeren *v. d. Bergh*, *Brouwer* en *Nieuwland*.

De notulen der vorige vergadering werden na voorlezing goedgekeurd.

De Voorzitter stelt aan de orde het rapport der Comm., benoemd tot herziening van 't reglement van orde voor de vergaderingen van den gemeenteraad, benevens de daarop door de heeren *Verloren* en *v. Lilaar* ingediende schriftelijke amendementen. — Onder breedvoerige discussien worden de verschillende artikelen voorloopig goedgekeurd en, met opdragt van het regelen der volgorde aan Burg. en Weths., besloten het reglement in de volgende vergadering definitief vast te stellen.

Om het vergevorderde uur wordt de zitting geschorst tot Woensdag avond 7 ure.

Zitting van den 6. December.

Tegenwoordig 11 leden; afwezig de heeren *v. d. Bergh*, *Brouwer*, *Nieuwland* en *Verloren*.

Aan de orde is het verzoek van de kommiezen der plaatselijke belastingen om een mantel of overjas. — Eenige leden hierover het woord gevoerd hebbende, wordt, op des Voorzitters voorstel, gewijzigd door den heer *Diemont*, met 9 tegen 2 stemmen (*Scheerenberg* en *de Louter*), (de heer *Verloren*, hangende de discussien de vergadering binnengetreden, heeft zich van medestemmen onthouden), aan Burg. en Weths. opgedragen, zoodanige kleedingstukken aan te schaffen ten gebuik van de kommiezen, onder de door den heer *v. Lilaar* voorgestelde reserve, dat ze het eigendom der gemeente zullen blijven.

Rapport van het dagelijksch bestuur opzigtelijk de vereniging der betrekkingen van ontvanger der pl. belastingen met die van gemeenteontvanger, benevens een desbetreffelijk verzoekschrift van eerstgen. ontvanger. — Burg. en Weths. rapporteren, dat zij beide ontvangers hebben gehoord, ten einde eene onderlinge schikking te bewerkstelligen, maar dat één hunner vermeende in het gedane voorstel niet te kunnen treden, waarom zij alsnu voorstellen de bedoelde betrekkingen te vereenigen op 1 Jan. aanst. of zoodanig tijdstip als doelmatiger zal bevonden worden, en om aan den ontvanger der pl. belastingen (*J. Hering*) uithoofde de opheffing zijner betrekking plaats heeft, ten gevolge van de bepalingen der gemeentewet, wegens zijne langdurige en getrouwe diensten, een wachtgeld ten bedrage van de helft of $\frac{2}{3}$

zijner tegenwoordige bezoldiging (f 600.) toe kennen tot aan zijne eventuele benoeming in een andere betrekking. Na het besluit tot de dalijke handeling wordt deze zaak door den Voorzitter toegelicht en door onderscheidene leden besproken. De heeren *Gordon* en *v. Lilaar*, in aanmerking nemende, dat het volle rijkspensioen slechts $\frac{2}{3}$ bedraagt, wenschen het wachtgeld te zien gebragt op de helft terwijl laastgen. Spr. tevens eene bijvoeging in conclusie van het rapport verlangt, namentlijk dat het wachtgeld zal verleend worden onder voorwaarde, dat de belanghebbende binnen de gemeente blijft wonen. De heer *Diemont* erlangt op zijn verzoek nog eenige inlichtingen omtrent de door Burg. en Weths. aan de ontvangers voorgestelde schikking. — Nadat met algemeene st. besloten was tot de voornemde vereniging, te rekenen van 1 Jan. 1855, stelt de heer *v. Bel* een amendement voor, strekkende om, met weglating van de verdere bepalingen, een voorloopig wachtgeld te verleenen, welk voorstel door den heer *v. Beeck* ondersteund, door den Voorzitter in omvraag wordt gebragt, met dien verstande, dat de leden, die voor stemmen, geacht zullen worden te bepalen een voorloopig wachtgeld van f 300 en die tegen stemmen, van f 400. — In eerstgemelden zin is besloten met 11 tegen 1 st. (*Diemont*), met uitnoodiging aan den gemeente-ontvanger (*O. Schellus*), om een persoon voor te dragen, die hem onder goedkeuring van den raad zal bijstaan en, door den ontvanger gekwalificeerd, hem bij afwezigheid of ontstentenis zal vervangen.

Zijn ingekomen:

Gewijzigde begrootingen van sommige armbesturen voor het dienstjaar 1855 en ontwerp raadsbesluiten. — Nedergelegd op de secretarie ter inzage voor de leden, om er in eene volgende vergadering over te beraadslagen.

Missives van armbesturen over de verpleging van arme blinden, enz. — Als voren.

Rapport der Comm. in zake de peilrekening op levend belastbaar vee. — Als voren.

Rapport van Burg. en Weths. en ontwerp reglement op het steken van plaggen en het beweiden van heidegrond. — Als voren.

Rapport der Comm. tot herziening der modellen van rekening en begrooting voor de gesubsidieerde armbesturen. — Als voren.

Missive van den heer *G. Klinkert*, verzoekende om de huur van het door hem bewoonde perceel te laten voortduren tot ultimo April 1856, en vergoeding om de annexe stalling, wanneer de gelegenheid zich daartoe mogt opdoen, aan een ander te verhuren. — Dienovereenkomstig besloten, wat betreft de verhuur der stalling, onder nader goedkeuring van het dagel. bestuur.

Goedgekeurd besluit van de Gedeep. Staten op de gemeente-begroting voor 1855. — Aangenomen voor informatie.

Idem op 't kohier der belasting op de honden over het 2e halfjaar 1854. — Als voren.

Idem op de begrooting der d. d. schutterij voor 1855. — Als voren.

Missive van het gemeente-bestuur van Harderwijk betreffende eene geringe wijziging in het reglement en tarief der vrachtlouen voor het beurtveer tusschen Groningen, Kampen, enz. — Nedergelegd op de secretarie ter inzage voor de leden en behandeling in eene volgende vergadering.

(Inmiddels verlaat de heer *Verloren* de vergadering). Missive der regenten van het Burg. Weeshuis, begeleidende eene begrooting van ontvangsten en uitgaven over 1855. — Gesteld in handen eener Comm. ten fine van rapport en advijs, waartoe door den Voorzitter worden benoemd de heeren *v. Werkhoven*, *Gordon* en *v. Beeck*.

Rekwist van *J. J. Kleber H.*, houdende aanvraag om een stuk gronds tot afsluiting van zijne leerlooierij van de gemeente te koopen. — Gesteld in handen van het dagel. bestuur ten fine van rapport.

Missive van Gedeep. Staten, verzoekende een voorstel te doen nopens den rentenstandaard bij de bank van leening. — Met algem. St. besloten magtiging aan te vragen tot behoud van den tegenwoordigen standaard gedurende het jaar 1855.

Vervolgens gaat men over tot de benoeming van een s embureau voor de aanstaande verkiezing van een lid der provinciale Staten. — Benoemd de heeren *Gordon* en *v. Beeck* tot leden, en de heeren *Herschel* en *v. d. Bergh* tot plaatsvervangende leden.

De Vergadering is daarna gescheiden.